

Tarkennettu toimenpidelistä sitoutujien avuksi

Tarkennettu toimenpidelista sitoutujien avuksi

- Tarkoitus on laajentaa sitoutujien näkemystä toimenpiteiden laajuudesta, sekä tuoda esiin, missä kaikissa toimenpiteissä kullakin toimijaryhmällä on selvä rooli.
- Ideoita ja ajatuksia tarkennetuiksi toimenpiteiksi toimijaryhmittäin
- Ei ole täsmällinen tai täydellinen lista

1. Rakennetun ympäristön hankkeiden suunnittelu ja valmistelu ohjaa kiertotalouteen

Toimenpide	Avaintoimijoita	Esimerkkimittareita
<p>Asetetaan rakennetun ympäristön hankkeisiin, hankintoihin ja tontinluovutukseen kiertotaloutta edistäviä kunnianhimoisia tavoitteita ja kriteerejä. Otetaan käyttöön kiertotaloutta edistäviä käytäntöjä ja yhteistyötapoja rakennushankkeissa mm. kehittämällä toimintaohjeistusta kattamaan kiertotaloustavoitteet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Julkiset rakennuttajat • Kaupungit, kunnat • Maakunnat • Muut julkiset rakennuttajat • Yksityiset rakennuttajat • Suunnittelijat • Urakoitsijat • Tontin omistaja 	<ul style="list-style-type: none"> • Organisaation rakennus-hankkeissa käyttämien luonnonvarojen määrä. • Kiertotalouskriteerejä käytössä: kyllä/ei • Kiertotalouskriteerejä sisältävien hankkeiden, hankintojen tai tontinluovutusten määrä/osuus
<p>Otetaan käyttöön sujuvia ratkaisuja ja menettelytapoja maamassojen sekä muiden materiaalien kierron edistämiseksi. Kaavoituksella edistetään pitkäaikaista varastointia ja jatkojalostusta. Lisätään hankkeiden materiaali- ja massatiedon ennakoitavuutta sekä tiivistetään urakoitsijoiden ja rakennuttajien välistä yhteistyötä kiertotalous- ja/tai massakoordinoinnilla.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupungit, kunnat • Maakunnat • Urakoitsijat • Muut rakennuttajat 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaavoissa huomioitu massojen varastoinnin ja jalostamisen ratkaisut: kyllä/ei • Digitaalista materiaaliraportointia käyttävien hankkeiden osuus kaikista hankkeista • Organisaatiossa kiertotalous- ja/tai massakoordinaation vastuhenkilö: kyllä/ei
<p>Suunnitellaan ja rakennetaan pitkäikäisiä, joustavia ja korjattavia rakennuksia sekä infran taitorakenteita. Toteutetaan hankkeissa käyttöikää pidentäviä elinkaariominaisuuksia (mm. pitkäikäisyys, muunneltavuus, monikäyttöisyys), koko rakentamisen ketjussa kaavasta toteutukseen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Yksityiset ja julkiset tilaajat • Rakennuttajat • Suunnittelijat • Urakoitsijat • Kaupungit, kunnat (mm. kaavoitus) • 	<ul style="list-style-type: none"> • Elinkaariominaisuuksia sisältävien uudisrakennusten / taitorakenteiden osuus kaikista uudisrakennuksista / taitorakenteista
<p>Otetaan käyttöön purkua ja uudelleenkäyttöä tukevia rakennustekniikoita sekä kehitetään purettavaksi suunnittelua. Hyödynnetään lyhytaikaiseen käyttöön tarkoitetut rakennukset tai infran taitorakenteet siirtämällä ne tai uudelleenkäyttämällä niiden osat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Yksityiset ja julkiset tilaajat • Rakennuttajat • Suunnittelijat • Urakoitsijat /purku-urakoitsijat 	<ul style="list-style-type: none"> • Ehjänä purkamisen ohjeet käytössä: kyllä / ei • Sellaisten lyhytikäisten rakennuskohteiden osuus kaikista kohteista, joille on laadittu toisen käyttökerran suunnitelma. • Materiaalimäärä, joka on pystytty välttämään siirtämällä tai uudelleenkäyttämällä osia.

Rakennetun ympäristön hankkeiden suunnittelu ja valmistelu ohjaa kiertotalouteen

Toimenpide	Avaintoimijoita	Esimerkkimittareita
Asetetaan rakennetun ympäristön hankkeisiin, hankintoihin ja tontinluovutukseen kiertotaloutta edistäviä kunnianhimoisia tavoitteita ja kriteerejä. Otetaan käyttöön kiertotaloutta edistäviä käytäntöjä ja yhteistyötapoja rakennushankkeissa.	<ul style="list-style-type: none">• Julkiset ja yksityiset rakennuttajat• Tontin tai kiinteistön omistajat• Kaupungit, kunnat• Maakunnat• Suunnittelijat• Urakoitsijat	<ul style="list-style-type: none">• Organisaation rakennushankkeissa käyttämien luonnonvarojen määrä.• Kiertotalouskriteerejä käytössä: kyllä/ei• Kiertotalouskriteerejä sisältäneiden hankkeiden, hankintojen tai tontinluovutusten määrä/osuus

Kiinteistön tai tontin omistajille tai rakennuttaja (sis. kaupungit ja kunnat näissä rooleissa) mahdollisia toimenpiteitä:

- Sisällytetään kiertotaloutta kirittävät tavoitteet ja käytännöt rakennetun ympäristön hankintoihin (mm. markkinavuoropuhelu, kannusteet ja sanktiot).
-

Kaupungeille, kunnille (sis. kaavoitus, lupaviranomainen, valvonta) ja maakunnat mahdollisia toimenpiteitä:

- Sisällytetään kiertotaloutta mahdollistavia ja kirittäviä tavoitteita ja käytäntöjä kaavoihin, rakennustapa-ohjeisiin ja muihin rakentamisen ohjausvälineisiin.
- Huolehditaan, että tieto kuntien hyvistä toimintatavoista välittyy maakunnan sisällä ja eri maakuntien välillä.

Suunnittelijoille, konsulteille, urakoitsijoille, purku-urakoitsijoille tai rakennustuotteiden valmistajille mahdollisia toimenpiteitä:

- Tarjotaan tilaajille aktiivisesti kiertotalousratkaisuita sekä tietoa ratkaisuista jo hankkeiden valmistelu-vaiheessa. Kehitetään osaamista ja tietotaitoa, jotta voidaan vastata paremmin kiertotaloushankintoihin.
- Laaditaan kohdekohtaisia tai markkinaa tarkastelevia kiertotalousselvityksiä. Esim. uudelleenkäyttöselvitys, markkinakatsaukset tms.
- ...

2. Vaalitaan olemassa olevaa rakennettua ympäristöä ja tehostetaan käyttöasteita

Toimenpide	Avaintoimijoita	Esimerkkimitareita
Noudatetaan resurssitehokkaan rakentamisen hierarkiaa kaikissa hankkeissa. Suositetaan korjaamista ja kunnossapitoa, sekä pidennetään rakennusten ja infrarakenteiden elinkaarta.	<ul style="list-style-type: none"> • Kiinteistönomistajat • Suunnittelijat • Rakennuttajat • Urakoitsijat • Kaupungit, kunnat • Tilojen käyttäjät 	<ul style="list-style-type: none"> • Korjausrakentamisen osuus rakentamisesta
Lisätään säännöllisesti (esim. iltaisin tai lomakausina) vajaakäytössä olevien rakennusten ja tilojen käyttöä selvittämällä niiden todellinen käyttöaste, monipuolistamalla niiden käyttötapoja eri toimijaryhmien tarpeisiin ja ottamalla käyttöön alustoja tilojen jakamiselle.	<ul style="list-style-type: none"> • Kiinteistönomistajat • Huoltoyritykset, kiinteistömanagerit • Tilojen käyttäjät 	<ul style="list-style-type: none"> • Kiinteistöjen tilojen todellinen käyttöaste
Lisätään tyhjiillään olevien rakennusten ja tilojen käyttöä toteuttamalla toimitilarakennuksiin peruskorjauksia ja käyttötarkoituksen muutoksia tai mahdollistamalla tilojen tilapäinen tai määräaikainen käyttö.	<ul style="list-style-type: none"> • Kiinteistönomistaja • Kunnat (mm. kaavoitus) • Tilojen käyttäjät • 	<ul style="list-style-type: none"> • Toimisto-, liike- ja tuotannollisten tilojen vajaakäyttöaste • Käyttötarkoitusten muutosten lkm

Vaalitaan olemassa olevaa rakennettua ympäristöä ja tehostetaan käyttöasteita

Toimenpide	Avaintoimijoita	Esimerkkimittareita
Lisätään säännöllisesti (esim. iltaisin tai lomakausina) vajaakäytössä olevien rakennusten ja tilojen käyttöä selvittämällä niiden todellinen käyttöaste ja monipuolistamalla niiden käyttötapoja eri toimijaryhmien tarpeisiin ja ottamalla käyttöön alustoja tilojen jakamiselle.	<ul style="list-style-type: none">• Tontin tai kiinteistön omistajat• Huoltoyhtiöt, kiinteistömanagerit• Tilojen käyttäjät	<ul style="list-style-type: none">• Kiinteistöjen tilojen todellinen käyttöaste

Kiinteistön tai tontin omistajille, rakennuttajille (sis. kaupungit ja kunnat näissä rooleissa) mahdollisia toimenpiteitä:

- Monipuolistetaan rakennusten ja tilojen käyttötapoja ja mahdollistetaan kiinteistöjen monipuolisempi käyttö useammille käyttäjäryhmille
- Kehitetään ja tarjotaan joustavia vuokrasopimusmalleja sekä käyttöoikeuteen perustuvia sopimusmalleja
-

Huoltoyhtiöille tai kiinteistömanagereille mahdollisia toimenpiteitä:

- Servitetään tilojen todellinen käyttöaste ympäristöministeriön kehittämällä menetelmällä
- Kehitetään käyttöoikeuteen tai suorituskykyyn perustuvia hinnoittelu- ja sopimusmalleja

Tilojen käyttäjille mahdollisia toimenpiteitä:

- Otetaan käyttöön tilanjakamialustoja
- Viestitään vuokraajille käytön tarpeista ja kehitetään yhdessä esimerkiksi sopivampia vuokrasopimus-malleja

Rakennustuotteiden valmistajille mahdollisia toimenpiteitä:

- Kehitetään ja tuotetaan rakennuksen monikäyttöisyyttä tukevia rakennustuotteita, esimerkiksi kalusteita ja tilajako-osia

Suunnittelijoille mahdollisia toimenpiteitä:

- Suunnitellaan rakennukseen monikäyttöisyyttä tukevia ratkaisuita, esimerkiksi tilojen sijoittelua, kulku-reittejä

3. Kasvatetaan uudelleenkäyttö- ja kierrätystuotteiden markkinoita rakentamisessa

Toimenpide	Avaintoimijoita	Esimerkkimittareita
<p>Luodaan tarjontaa uudelleenkäyttö- ja kierrätysmarkkinoille kartoittamalla hyvissä ajoin purkamista sisältävissä hankkeissa uudelleenkäyttöön soveltuvat rakennusosat, -tuotteet ja -materiaalit. Hyödynnetään ne omissa hankkeissa tai ilmoitetaan ne vaihdanta-alustoille. Hyödynnetään ehjänä purkamisen tekniikoita mahdollistamaan uudelleenkäyttöä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kiinteistönomistajat/-sijoittajat • Rakennuttajat • Konsultit • Urakoitsijat • Purku-urakoitsijat • Rakennusvalvonnat 	<ul style="list-style-type: none"> • Uudelleenkäyttökelpoisten tuotteiden osuus (%) purkukartoituksissa • Uudelleenkäyttöön välitettyjen tuotteiden osuus (%)
<p>Käytetään rakentamisessa uudelleenkäytettyjä ja kierrätettyjä rakennustuotteita ja -osia primääristen materiaalien sijaan. Kehitetään rakennushankkeiden suunnittelu- ja hankintaprosesseja sekä hyödynnetään tuotteiden kelpoisuusmenettelyjä uudelleenkäytön mahdollistamiseksi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tilaajat, kunnat, kaupungit • Rakennuttajat • Suunnittelijat • Urakoitsijat • Konsultit • Kaavoitus • Rakennusvalvonnat 	<ul style="list-style-type: none"> • Kierrätysmateriaalien osuus käytetyistä luonnonvaroista • Organisaation käyttämät luonnonvarat / liikevaihto • Uudelleenkäytetyillä materiaaleilla korvattu neitseellisten materiaalien määrä
<p>Valmistetaan ja käytetään rakennustuotteita, joissa hyödynnetään jätemateriaaleja, teollisuuden sivutuotteita ja uusiutuvia materiaaleja sekä uudelleenvalmistettuja tuotteita. Valmistetaan kierrätettäviä, uudelleenkäytettäviä ja/tai korjattavia rakennustuotteita. Luodaan rakennustuotteille takaisinotto- tai kierrätysjärjestelmiä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rakennustuotteiden valmistajat • Tilaajat • Urakoitsijat • 	<ul style="list-style-type: none"> • Kierrätysmateriaalien osuus käytetyistä luonnonvaroista • Organisaation käyttämät luonnonvarat / liikevaihto
<p>Käytetään rakennettavien alueiden massoja korvaamaan maanottoa erillisiltä maanottoaikoilta. Tehostetaan massojen hyödyntämistä hankkeissa kartoittamalla ennakoivasti infra- ja maarakennushankkeista syntyvät materiaalit ja maamassat sekä niiden potentiaaliset hyödyntäjät.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupungit, kunnat • Maakunnat • Suunnittelijat • Urakoitsijat • Väylä 	<ul style="list-style-type: none"> • Maanottoaikoilta otettujen massojen määrä • Uusiomateriaaleilla korvattujen neitseellisten maa- ja kiviainesten määrä rakennushankkeissa (% / t) • Hankkeiden määrä, joissa hyödyntämistavoite hankkeessa syntyneelle massalle ja kierrätettäville materiaaleille • Maankaatopaikalle viedyt maamassat (t)

Kasvatetaan uudelleenkäyttö- ja kierrätystuotteiden markkinoita rakentamisessa

Toimenpide	Avaintoimijoita	Esimerkkimittareita
Valmistetaan ja käytetään rakennustuotteita, joissa hyödynnetään jättemateriaaleja, teollisuuden sivutuotteita ja uusiutuvia materiaaleja sekä uudelleentalmistettuja tuotteita. Valmistetaan kierrätettäviä, uudelleenkäytettäviä ja/tai korjattavia rakennustuotteita. Luodaan rakennustuotteille takaisinotto- tai kierrätysjärjestelmiä.	<ul style="list-style-type: none">Rakennustuotteiden valmistajatJulkiset ja yksityiset rakennuttajat, tilaajatUrakoitsijat	<ul style="list-style-type: none">Kierrätysmateriaalien osuus käytetyistä luonnonvaroistaOrganisaation käyttämät luonnonvarat / liikevaihto

Rakennustuotteiden valmistajille mahdollisia toimenpiteitä:

- Käytetään purkumateriaaleja rakennustuotteiden/-materiaalien raaka-aineena
- Käytetään rakennustuotteiden/-materiaalien raaka-aineena teollisuuden jättemateriaaleja tai sivuvirtoja
- ...

Kiinteistön tai tontin omistajille, rakennuttajille (sis. kaupungit ja kunnat näissä rooleissa) ja tilaajille mahdollisia toimenpiteitä:

- Toteutetaan markkinavuoropuheluita jättemateriaaleja, teollisuuden sivutuotteita ja uusiutuvia materiaaleja sisältävien rakennustuotteiden markkinatilanteen selvittämiseksi
- Toteutetaan markkinavuoropuheluita kierrätettävien, uudelleenkäytettävien ja/tai korjattavien rakennustuotteiden markkinatilanteen selvittämiseksi

Urakoitsijoille mahdollisia toimenpiteitä:

- Käytetään rakennushankkeissa uusiomateriaalia sisältäviä rakennustuotteita korvaamassa primäärimateriaalien käyttöä
- Tehdään yhteistyötä rakennustuotteiden valmistajien kanssa kierrätettävien, uudelleenkäytettävien ja/tai korjattavien rakennustuotteiden tuottamiseksi

Purku-urakoitsijoille mahdollisia toimenpiteitä:

- Tehdään yhteistyötä rakennustuotteiden valmistajien kanssa takaisinotto- tai kierrätysjärjestelmien luomiseksi

What's next?

Lähetämme halukkaille tutustuttavaksi Resurssiviisas rakennettu ympäristö muutosalueen tarkennetun toimenpidelistauksen sekä oman lähtötason laskentaohjeet.

Elina Samila

 Kestävän kehityksen asiantuntija

 +358 40 5622 775

 elina.samila@figbc.fi